

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

МАТЕРІАЛИ

VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

15 травня 2025 року

Луцьк – 2025

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

МАТЕРІАЛИ

VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

15 травня 2025 року

Луцьк – 2025

УДК 338.48 (477) (082)

I-57

*Рекомендовано до друку вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 7 від 27 травня 2025 р.)*

Рецензенти: Матвійчук Л.Ю., доктор економічних наук, професор
Петлін В.М., доктор географічних наук, професор

**Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі:
сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку :**

I-57 матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Луцьк, 15 травня 2025 р.) / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2025. 132 с.

Збірник містить матеріали наукових досліджень, виголошених на VI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку», що була проведена на базі кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки. Коло питань, висвітлених у публікаціях, стосується багатьох актуальних проблем індустрії туризму й готельно-ресторанного господарства. Розглядаються питання діяльності підприємств гостинності в умовах воєнного часу, нормативно-правове регулювання туризму, кадрове та інформаційне забезпечення сфери обслуговування, регіональні особливості та перспективи розвитку туризму, а також інноваційні впровадження на ринку готельно-ресторанного господарства.

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність, достовірність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

УДК 338.48 (477) (082)

© Колектив авторів, 2025

© ВНУ імені Лесі Українки, 2025

ЗМІСТ

Секція 1. Туризм та сфера гостинності під час війни: глобальні виклики для України та світу

Бик Н.А., Онопрієнко В.П. Особливості страхування туристів в умовах війни.....	6
Михайлик У.Д. Потенціал туризму в Україні під час війни..	9
Немчур К.О. Туризм як Soft Power України: що показати світу, крім борщу та карпат?.....	12
Подпіснєв Д.С. Військовий туризм як інструмент збереження пам'яті та формування національної ідентичності: виклики та можливості для України.....	15
Сердюк Є.І., Коваленко О.В. Основні напрямки державної підтримки туристичної галузі в умовах збройних конфліктів.	20

Секція 2. Теорія та практика туризму й рекреації

Бейдик О.О., Гладкий О.В. Принцип «хоку» в географії національного та міжнародного туризму.....	24
Безсмертнюк Т.П. Теоретико-методичні особливості викладання освітнього компонента «туристична картографія».....	32
Деняк Д.П. Туристичний потенціал маловідомих локацій України.....	36
Ільїн Л.В. Теоретичні й прикладні засади оцінювання привабливості туристичних об'єктів регіону.....	40
Ільїн Л.В., Трухан А.І. Перспективи рекреаційного використання озер басейну річки Прип'ять (у межах Ковельського району).....	43
Ільїна О.В. Сапропелі Ковельського адміністративного району та можливості їх використання як лікувальних грязей.....	46
Ільїна О.В. Теоретичні й прикладні аспекти розвитку літературного туризму в Україні.....	48
Калько А.Д., Коротун С.І., Ріхтер А.О. Аналіз сучасних визначень екологічного туризму.....	54

Лисюк Т.В., Кошіль Б.Р. Туристичні подорожі в умовах трансформації споживчих пріоритетів: нові формати і виклики.....	58
Мар'юсик А.Ф., Ільїна О.В. SPA-послуги в Україні: регіональний аналіз.....	62
Мельник П.С. Мовні бар'єри у міжнародному туризмі.....	65
Оболенцева Л.В. Ключові аспекти управління сталим розвитком туризму.....	70
Повшук В.А., Герасимук А.Н. Спортивне орієнтування як інструмент розвитку softskills у школярів у контексті туристично-рекреаційної діяльності.....	74
Фастовець О.О. Спеціалізований (нішевий) туризм як тренд туризму Саудівської Аравії.....	78
Melnyk P.S. Remote work in tourism: Virtual Assistants.....	81
Melnyk P.S. Social media as a tool for tourism promotion.....	85
Tkachuk L.M. Neural Network based technologies in tourism: modern and promising niches of use.....	89

Секція 3. Готельно-ресторанний бізнес: досвід, інновації та тренди

Балабанов Г.В. Забезпечення стравами та напоями як складова туристичної індустрії країн ЄС.....	94
Берсжная І.В., Колонтаєвський О.П. Маркетинг як чинник стійкості готельного бізнесу України.....	97
Гринюк В.І. Тренди інноваційних концепцій у закладах ресторанного господарства.....	100
Лисюк Т.В., Даньчук О.Д. Тренди веганського ресторанного сервісу в Україні: від нішевого формату до сталого розвитку.....	103
Лисюк Т.В., Панасюк А.Ю. Еко-практики у готелях Західної Європи: досвід для українського туристичного ринку.....	107
Ніколаєва Д.К., Колонтаєвський О.П. Сутність, особливості та перспективи розвитку молодіжних готелів.....	111

Соколюк М.О., Дулька О.С. Удосконалення кулінарного спрямування спеціалізованого закладу ресторанного господарства.....	114
Тищук І.В., Пилипчук М.М. Адаптація концептуальних ресторанів до змін у культурних і економічних тенденціях...	116
Хаустов О.В., Колонтаєвський О.П. Особливості та перспективи розвитку готелів ділового призначення.....	122
Pylypchuk M.M. Modern approaches to teaching the educational component «Bartending» in institutions of professional pre-higher education.....	125
Відомості про авторів.....	128

УДК 311.42:338.1:640.41

ЛИСЮК Т.В., КОШІЛЬ Б.Р.

tetiana0602@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ТУРИСТИЧНІ ПОДОРОЖІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СПОЖИВЧИХ ПРІОРИТЕТІВ: НОВІ ФОРМАТИ І ВИКЛИКИ

Сучасний туризм перебуває на перехресті масштабних трансформацій, спричинених глобальними кризами, цифровізацією, зміною соціокультурних настанов і війною на території України. Особливої ваги набуває питання переорієнтації туристичних подорожей у відповідь на трансформацію споживчих пріоритетів, що змінюються під тиском безпекових, економічних та гуманітарних викликів.

Актуальність теми визначається необхідністю адаптації туристичної галузі до нових умов і пошуку форматів, здатних забезпечити стійкий розвиток та відповісти на потреби суспільства у кризових ситуаціях.

З початком повномасштабної війни споживчі пріоритети українських громадян зазнали суттєвих змін. У фокусі опинилися безпека, емоційна стабільність, підтримка локальних громад та волонтерський вимір подорожей. Туризм більше не сприймається виключно як розвага – він стає засобом психоемоційної реабілітації, підтримки економіки регіонів, інструментом волонтерської та благодійної діяльності [1].

У відповідь на зміну запитів суспільства сформувалися нові формати туристичних подорожей, що поєднують традиційні елементи з інноваційними підходами.

Волонтерський туризм (участь у гуманітарних місіях, допомога в евакуації, підтримка місцевого населення).

Патріотичний туризм (поїздки до місць бойової слави, меморіалів, музеїв війни як форма громадянського виховання).

Регенеративний туризм (подорожі, що спрямовані на відновлення та підтримку постраждалих територій (екологічні ініціативи, реставраційні проєкти).

Туризм внутрішнього переосмислення (короткострокові подорожі для зниження рівня стресу, психологічного відновлення, духовної практики) [3].

З метою збереження функціональності туристичної галузі та активізації її потенціалу в процесі післявоєнної відбудови доцільно **інвестувати в цифрові рішення** (віртуальні екскурсії, онлайн-тури, VR/AR-моделі туристичних об'єктів).

У контексті сучасних викликів цифрові технології не лише спрощують організацію подорожей, але й забезпечують нову якість туристичного досвіду, відповідаючи на потреби безпеки, гнучкості та доступності (табл. 1).

Цифрові інструменти охоплюють усі етапи туристичного циклу: від планування до зворотного зв'язку. Зокрема, мобільні застосунки, онлайн-платформи для бронювання, інтерактивні мапи, GPS-навігація, віртуальні тури та сервіси доповненої реальності (AR) стають повсякденними інструментами туриста. У воєнний час цифровізація дозволяє оперативно отримувати інформацію про більш безпечні маршрути, стан транспортної інфраструктури, наявність житла та гуманітарних хабів [2].

Окремої уваги заслуговує розвиток віртуального туризму, який надає можливість пізнавати культурну та природну спадщину навіть у разі фізичної недосяжності локацій. Такі практики не лише зберігають інтерес до туристичних об'єктів, а й сприяють формуванню туристичного іміджу України на міжнародному рівні.

Крім того, цифрові рішення стимулюють розвиток внутрішнього туризму, зокрема через електронні карти маршрутів, інтегровані платформи локального сервісу, е-квитки та системи лояльності для вітчизняних мандрівників.

Таблиця 1

Цифрові технології в організації туристичних подорожей

Інноваційний інструмент	Локація / об'єкт	Форма реалізації	Очікуваний ефект
VR-екскурсії	Софія Київська (Київ)	Віртуальна реконструкція інтер'єру	Візуалізація, доступність для онлайн-аудиторії
	Кам'янець-Подільська фортеця	VR-штурми фортеці	Захопливий, цікавий тур
	Олеський замок (Львівщина)	Віртуальні прогулянки	Доступ для людей з інвалідністю
AR-технології	Центр, м. Львів	Проект «Львів AR»	Гейміфікація екскурсій, візуалізація
	Поділ, м. Київ	Додаток з AR-фігурами (купці)	Живе вивчення історії міста
	Полтава	AR-гід «Полтавська битва»	Військово-історичний туризм
Мобільні додатки та карти	Чернівці	Додаток «ChernivtsiWalk» з GPS-маршрутами	Підтримка індивідуальних туристів
	Ужгород	Додаток «Castles of Transcarpathia»	Розвиток внутрішнього туризму
	Херсонщина:заповідник Асканія-Нова	Мобільна карта з екскурсіями	Екологічний туризм
	Запоріжжя	Промисловий туризм	Цифрова промоція регіону
Інтерактивні аудіогіди / AI	Київ (Національний художній музей)	Аудіогід з вибором теми	Індивідуалізація маршруту
	Львівська галерея мистецтв	Аудіогід із фактами	Залучення через інтеракцію
Інтерактивні квести / гейміфікація	Луцьк	Квест «Легенди Луцького замку»	Інтеграція цифрового контенту
	Хмельницький	Міський квест «Код міста»	Розвиток інтересу до рідного краю
	Вінниця	Квест «Шляхами Пирогова»	Локальний брендинг
Онлайн-екскурсії / стрімінг	Києво-Печерська лавра	Zoom-тури англійською	Поширення культурного контенту
	Острозький замок	YouTube-трансляції	Доступність у будь-який час

Джерело: складено авторами

Отож, туристичні подорожі в умовах трансформації споживчих пріоритетів набувають нових змістових орієнтирів і функціональних моделей, що значною мірою зумовлені соціально-економічними, безпековими та гуманітарними чинниками сучасної кризи, спричиненої війною в Україні.

Зміщення акцентів із суто рекреаційної на соціальну, емоційно-відновлювальну, волонтерську та патріотичну складову свідчить про глибоку переоцінку ролі туризму в суспільному житті.

Нові формати подорожей – регенеративний, волонтерський, мікротуризм, цифровий або віртуальний туризм відображають не лише прагнення до адаптації в умовах кризи, а й зростання рівня соціальної відповідальності та громадянської участі серед туристів [4].

Водночас цифровізація туристичних послуг стає стратегічним інструментом для збереження доступності туризму, зміцнення його інфраструктури та формування інноваційних моделей взаємодії з туристами.

Таким чином, туристична галузь у кризовий період демонструє високий рівень пластичності та здатність до переосмислення власної місії. За умов належної підтримки з боку держави, розвитку внутрішнього туризму, інвестицій у цифрову трансформацію та залучення громад до ініціатив сталого розвитку, туризм може стати не лише елементом відновлення економіки, а й потужним ресурсом консолідації, національної ідентичності та психологічної реабілітації населення.

Список використаних джерел: 1. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Білецький Ю.В. Туристичні подорожі у Волинській області: особливості організації в умовах сучасних викликів. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2554> DOI: /10.32782/2524-0072/2023-54-5.; 2. Лисюк Т.В., Терещук О.С., Білецький Ю.В. Віртуальні екскурсії – інноваційний напрям у туристичній діяльності Волині. *Економіка та суспільство*. 2023. №53. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2554>; 3. Психологічний туризм – новий

напрямок в туризмі. Психологічні аспекти при спілкуванні з клієнтами в туристському бізнесі. URL: <https://santorpack.ru/uk/comfort-in-the-house/psihologicheskii-turizm-novoenapravlenie-v-turizme.html>;

4. Сеньків М. І. Філантуризм як сучасний тренд сталого розвитку. Економіка та суспільство. Випуск 41. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/49>

УДК 911.3:379.8:556.56

МАР'ЮСИК А.Ф., ІЛЬІНА О.В.

artemmaryusuk@gmail.com, olga777ilyina@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки

SPA-ПОСЛУГИ В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Україна має великі можливості для розвитку оздоровчого та SPA-туризму. У різних регіонах діють десятки санаторіїв, готелів та комплексів, що пропонують сучасні SPA-послуги: масажі, сауни, чани, обгортання, косметологічні процедури та програми релаксу. Курортні та рекреаційні території в Україні складають близько 9,1 млн. га (15% території). За формами власності санаторно-курортні заклади розподіляються наступним чином: державна – 40%, колективна – 55%, приватна – 0,8%, власність міжнародних організацій – 4,2%. Серед усіх регіонів України, найбільш розвинутими є Одеська та Львівська області.

У сучасній науковій літературі термін SPA (від лат. Sanus per Aquam – «здоров'я через воду») трактується як багатогранне поняття, що охоплює оздоровчі, рекреаційні, профілактичні та естетичні аспекти [2]. Українські дослідники акцентують увагу на різних підходах до визначення цього явища (табл. 1).

Одеська область є одним із лідерів SPA-індустрії в Україні, що зумовлено її приморським розташуванням та багатими природними ресурсами. Більшість закладів, які надають SPA-послуги в регіоні, припадає на готелі (близько 60–70%), які мають власні wellness-центри. Санаторії складають меншу частку (приблизно 20–30%), проте відіграють важливу роль в

Відомості про авторів

Балабанов Геннадій Васильович – доктор географічних наук, професор кафедри технологій та організації туризму і готельно-ресторанної справи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Безсмертнюк Тарас Петрович – кандидат географічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Бейдик Олександр Олексійович – доктор географічних наук, професор, член Українського географічного товариства;

Берсжная Інна Володимирівна – здобувачка 4 курсу кафедри туризму і готельної справи Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Бик Назарій Анатолійович – здобувач 4 курсу кафедри туризму Сумського національного аграрного університету;

Герасимук Анатолій Никифорович – вчитель фізичного виховання Підманівської філії опорного закладу «Світязький ліцей»;

Гладкий Олександр Віталійович – доктор географічних наук, професор кафедри туризму та менеджменту креативних індустрій Державного торговельно-економічного університету;

Гринюк Вікторія Ігорівна – кандидат технічних наук, доцент кафедри туризму, рекреації та регіонального розвитку Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу;

Даньчук Олександр Дмитрович – магістрант 1 року навчання кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Деняк Дар'я Павлівна – здобувачка 1 курсу кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Київського фахового коледжу туризму та готельного господарства;

Дулька Ольга Степанівна – кандидат технічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи Національний університет харчових технологій;

Ільїн Леонід Володимирович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ільїна Ольга Вікторівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Калько Андрій Дмитрович – доктор географічних наук, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Національного університету водного господарства та природокористування;

Коваленко Олександр Вікторович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму Сумського національного аграрного університету;

Колонтаєвський Олег Петрович – кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму і готельної справи Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Коротун Сергій Ігорович – кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Національного університету водного господарства та природокористування;

Кошіль Богдан Романович – здобувач 1 року навчання кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Лисюк Тетяна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Літвінова Головань Ольга Павлівна – кандидат педагогічних наук, доцент Відокремленого структурного

підрозділу «Економіко-правничий фаховий коледж Запорізького національного університету»;

Мар'юсик Артем Федорович – магістрант 1 року навчання кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Мельник Поліна Сергіївна – здобувачка 1 курсу Відокремленого структурного підрозділу «Економіко-правничий фаховий коледж Запорізького національного університету»;

Михайлик Уляна Дмитрівна – здобувачка 1 курсу Відокремленого структурного підрозділу «Економіко-правничий фаховий коледж Запорізького національного університету»;

Мініч Ірина Михайлівна – кандидат соціальних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Київського фахового коледжу туризму та готельного господарства;

Немчур Кіра Олексіївна – здобувачка 1 курсу Відокремленого структурного підрозділу «Економіко-правничий фаховий коледж Запорізького національного університету»;

Ніколаєва Дар'я Костянтинівна – здобувачка 4 курсу кафедри туризму і готельної справи Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Оболенцева Лариса Володимирівна – докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри туризму і готельного господарства Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Онопрієнко Володимир Петрович – доктор педагогічних наук, професор кафедри туризму Сумського національного аграрного університету;

Панасюк Анастасія Юріївна – здобувачка 4 курсу кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Пилипчук Максим Миколайович – викладач-спеціаліст циклової комісії харчових технологій та готельно-ресторанної справи Фахового коледжу технологій, бізнесу та права Волинського національного університету імені Лесі Українки; сервіс-менеджер рекреаційного комплексу «Рестпарк»;

Повшук Вікторія Анатоліївна – вчитель початкових класів, асистент Підманівської філії опорного закладу «Світязький ліцей»;

Подпісов Денис Сергійович – асистент кафедри туризму Національного транспортного університету;

Ріхтер Анна Олегівна – здобувачка 4 курсу кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Державного університету «Житомирська політехніка»;

Сердюк Єлизавета Ігорівна – магістрантка 1 року навчання кафедри туризму Сумського національного аграрного університету;

Соколюк Марина Олександрівна – здобувачка 4 курсу кафедри готельно-ресторанної справи Національного університету харчових технологій;

Тишук Інна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Ткачук Леоніла Миколаївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу Київського національного університету технологій та дизайну;

Трухан Антон Ігорович – здобувач 4 курсу кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Фастовець Оксана Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Хаустов Олексій Вікторович – здобувач 4 курсу кафедри туризму і готельної справи Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова.

Наукове видання

**ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ І СФЕРА ГОСТИННОСТІ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

МАТЕРІАЛИ

VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

(Луцьк, 15 травня 2025 року)

Підписано до друку 30.05.2025. Формат 60×84 ¹/₁₆
Ум. друк. арк. 8,25. Обл.-вид. арк. 8,2. Зам. 211. Тираж 100.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.

Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

Шановні колеги!

За роки свого існування кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки утвердилася як провідний регіональний центр підготовки висококваліфікованих фахівців для сфери гостинності, туризму та рекреації. Наша кафедра активно розвиває наукову та освітню діяльність, інтегруючи сучасні тенденції, досвід європейських освітніх практик та інноваційні підходи до навчання. Підготовка здобувачів здійснюється за освітніми ступенями «Бакалавр» і «Магістр» за спеціальностями J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг» і J3 «Туризм та рекреація» у межах галузі знань J «Транспорт та послуги».

Проведення наукових конференцій, круглих столів і фахових дискусій є невід'ємною частиною нашої роботи, що сприяє формуванню академічного середовища, розвитку молодшої науки, обміну досвідом та пошуку спільних рішень для актуальних викликів галузі.

Щиро дякуємо всім учасникам конференції за активну участь, змістовні доповіді та внесок у розвиток наукового дискурсу у сфері туризму, рекреації та гостинності. Віримо, що спільна праця, наукова ініціатива та прагнення до інновацій і надалі сприятимуть професійному зростанню і популяризації готельно-ресторанної та туристичної галузей України.

З повагою – колектив кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки!

